

Radar ser land på 45 sjömil avstånd oväder på 30, småbåtar på 9, minor på 2

Tunaholms experter imponerade: Djärvaste förväntningarna överträffade

GÖTEBORG den 3 jan.

Tunaholm, det första civila handelsfartyg i världen, som är utrustat med den epokgörande amerikanska uppfinningen radar, kommer enligt vad St.-T. erfarit till Stockholm under fredagen. Några dagar framåt blir det där tillfälle för sakkunskapen och andra intresserade i huvudstaden att närmare studera det ailseende och fjärrskådande radioögat i funktion. Den amerikanska experten på radar, ingenjör Wallace Johnson, som medföljer Tunaholm så länge Mexikolinjen får låna radaranläggningen i studiesyfte, har för avsikt att söka kontakt med intresserade kretsar i Stockholm.

Äran av att ha introducerat radar i vår handelsmarin tillkommer i främsta rummet Broströmkoncernens tekniske chef, direktör E. Christiansson, och han anser att apparaten t. o. m. överträffar hans förväntningar. Tunaholm gick hem med full fart i tätaste tjocka medan andra fartyg måste ligga still, och befälhavaren ombord, kapten Olander, har idel lovord. Koncernens andre tekniske expert, sjökapt. H. Bergman, som följt med Tunaholm ett stycke på vägen till Stockholm, berättar att det är synnerligen intressant att navigera med hjälp av radar, som ger en hundraprocentigt tillförlitlig bild av exempelvis den kust man passerar. Den registrerar land på 45 sjömil, fiskebåtar på 9, bojar på 5, minor på 2 och ovädersmoln på 30 sjömil avstånd.

Under färden till Malmö passerade vi exempelvis den vid Höganäs strandade ryska ångaren. Det är inget tvivel om att den strandningen kunnat förebyggas, om ryssen haft radar ombord. I Göteborg är intresset för radar oerhört stort. Så länge Tunaholm låg i hamn, hade vi ständiga besök av navigatörer och andra intresserade, Redarföreningen, Telegrafverket, Fartygsinspektionen och storrederierna.

Professor Olof Rydbeck vid Chalmers tekniska högskola hör också till radars entusiastiska lovordare. Han är själv en framstående forskare i facket och har sysslat med ekoradio sedan 1941 och kunde redan

1942 visa svenska militära och tekniska experter den första radarbilden av Ramberget på Hisingen.

— Radar är trots sina stora fördelar begränsad, säger han. Den kan inte användas av exempelvis ubåtar i u-läge. Radiovågorna dämpas för mycket i vatten och i u-läge får man t. v. nöja sig med lyssnarapparater, men kanske ljudradar kommer, en apparat som skickar ut mycket korta ultraljudimpulser, med andra ord ett slags ekolod med riktad ljudstråle.

— Marinen är mycket intresserad av radar och hithörande problem, försäkrar varvschefen vid Göteborgs örlogsstation, kommandörkapten Edvard Clason på St.-T:s förfrågan. De nya kryssarna Göta Lejon och Tre Kronor skall som bekant utrustas med radar och sedan länge pågår inom örlogsmarinen intensiva radarforskningar. Även tyskarna hade som bekant ett slags ekoradio, engelsmännen praktiserade i sitt hemförsvar en annan typ och utvecklingen ute i världen följes på högsta ort med allra största uppmärksamhet. Det är mycket möjligt att de svenska forskningarna kan nå goda resultat.

Navigationsskolan i Göteborg funderar, enligt vad rektor Sture Nydell meddelar, på att samarbeta med Chalmers, så att de blivande navigatörerna får åtminstone en förberedande handledning i handhavandet av radar. Meningen är att



Dir. E. CHRISTIANSSON,
Broströmkoncernens tekniske chef.

i professor Rydbecks institution, där det finns en motsvarighet till den märkliga apparaten, sätta eleverna något så när in i radartekniken, så att de får åtminstone någon hum om konstruktionen och verknin-garna.

Det förefaller som om radiopejlingen stannat utvecklingen. De senaste åren har inte bjudit på några nämnvärda förbättringar inom radiopejlingstekniken. Använder man radiopejling måste man lita till det mänskliga örat, och detta innebär en viss svaghet, vilket emellertid inte vidlåder radar. Jag tror emellertid inte att radar kommer att helt ersätta radiopejling. Radar är ju avsedd att i främsta hand användas i närheten av land. När ett fartyg styr mot en radiofyr, har pejlingsmetoden sin givna fördel.